

AMPHIBIA

*Πρώτος Γενικός Θεματικός Κύκλος του
Μεταπτυχιακού Προγράμματος
«Μεταβιομηχανικός Σχεδιασμός» 2015-2016*

Ο όρος «Μεταβιομηχανικός Σχεδιασμός» περιγράφει ένα σύνολο πρακτικών προγραμματισμού και σχεδιασμού αντικειμένων και καταστάσεων της σύγχρονης καθημερινής ζωής. Ένας θεματικός προσδιορισμός για την ίδια την καθημερινή ζωή, ένας εντοπισμός της, έχει σκοπό να

κατευθύνει την έρευνα αποφεύγοντας την γενικότητα του «καθημερινού» που αφορά τα πάντα. Έτσι, οι πρακτικές της μετά τον βιομηχανικό σχεδιασμό εποχής, -μετά την υπαγωγή της καθημερινότητας σε επιλεγμένα βιομηχανικά πρότυπα-, θα οδηγούνταν σε ένα πεδίο του πραγματικού που σήμερα ενδιαφέρει, είναι μάλιστα κρίσιμο, για μας που από την Ελλάδα κοιτάμε τη διεθνή σκηνή και ταυτόχρονα ζητάμε έναν προσδιορισμό μέσα σε αυτήν, αξιοποιώντας τα ειδικά μας δεδομένα, τον γεωγραφικό, κλιματικό μας εντοπισμό και τα ίχνη μιας διαχρονικής κατοίκησης του εδάφους που πατάμε, πράττουμε και μιλάμε.

ΣΤΕΡΙΑ ΚΑΙ ΘΑΛΑΣΣΑ

Η ζωή ανάμεσα στη στεριά και τη θάλασσα, έτσι όπως την ζουν στον ελλαδικό χώρο τόσο οι κάτοικοι όσο κι οι επισκέπτες, τείνει να βλέπεται από την μεριά μιας εξειδικευμένης και μερικής -μέσα στη διάρκεια του έτους- καθημερινότητας. Της καθημερινότητας των διακοπών κατά τους μήνες του θέρους. Πώς όμως τα δεδομένα της εντοπιότητας και του κλίματος, στην παράκτια συνθήκη, μπορούν να επηρεάσουν συνολικά μια κουλτούρα κατοίκησης και καθημερινότητας; πώς μπορούν να δίνουν αποχρώσεις σε όλο το φάσμα της παραγωγής και της αναπαραγωγής της ζωής; Ο προγραμματισμός και η παραγωγή της καθημερινότητας emπίπτουν στο φάσμα μιας τέτοιας ζωής, διασυνδεδεμένης με το οικουμενικό και εντοπισμένης στον ορίζοντα που πατά στη μεσογειακή στεριά και επεκτείνεται προς τη θάλασσα.

ΖΩΟ ΚΑΙ ΜΗΧΑΝΗ

Ο ελληνικός και διεθνής όρος, το επίθετο «αμφίβιος» αφορά ζώα ή μηχανές που έχουν την ιδιότητα να λειτουργούν τόσο στη στεριά όσο και στο νερό (τη θάλασσα). Το ζωικό στοιχείο (αμφίβια ζώο) και το μηχανικό στοιχείο (αμφίβιες μηχανές) ενώ μοιάζει να περιορίζουν την ευρύτητα της εννοιολογικής εμβέλειας του «αμφίβιου», συμβαίνει το αντίθετο. Η ζωικότητα και η μηχανική διάσταση του cyborg υποκειμένου είναι αρκετά για να κατανοήσουμε τον όρο «αμφίβιος» σε όλη την σύγχρονη οντολογική του έκταση και το βάθος. Ο αμφι-βίος δεν είναι μόνο ένας βίος δυνατός και στην στεριά και στη θάλασσα. Ο αμφι-βίος είναι ένα πεδίο ζωής και πεδίο δράσης μεταξύ της ζωικότητας του ανθρώπινου

οργανισμού και της μηχανικής του διάστασης, λόγω της εμπλοκής της μηχανής στη διανοητική, τη συναισθηματική, την σωματική του οντότητα.

Μιλώντας επομένως για ένα πρόγραμμα έρευνας πρακτικών και δυνατοτήτων της καθημερινής ζωής για την αμφίβια συνθήκη, ταυτόχρονα τίθεται υπό ερώτηση η εμπειρία της παράκτιας ζωής αλλά και ο μετεωρισμός της (σύγχρονης) ζωής μεταξύ του ζώου και της μηχανής. Το αμφίβιο τέρας (ΑΜΦΙΒΙΑ) όμως έχει και άλλες, διευρυμένες (διεσταλμένες) διαστάσεις, που προσδιορίζουν εν δυνάμει την υποκειμενικότητά του. : Πώς προσδιορίζεται η ταυτότητα ενός αμφίβιου πλάσματος;

ΔΙΠΛΟ, ΠΟΛΛΑΠΛΟ ΥΠΟΚΕΙΜΕΝΟ

Η ίδια η ιδέα του αμφι-βίου, του βίου εδώ και του βίου εκεί, υπονομεύει τις προκαταλήψεις για οποιαδήποτε ταύτιση του υποκειμένου της καθημερινής ζωής με μία εντοπιότητα, με μία πατρίδα, με μια καταγωγή. Όντας εδώ κι όντας εκεί, το αμφίβιο υποκείμενο της καθημερινής ζωής, δεν ταυτοποιείται βάση ενός εντοπισμού αλλά αντίθετα είναι έκθετο στις μεταπτώσεις των εντοπισμών και εδώ και εκεί, είτε το εδώ και το εκεί του «αμφίβια» προσδιορίζουν την κατοικία και την εργασία, την μία και την άλλη γλώσσα επικοινωνίας, το πεδίο του υλικού και του ψηφιακού. Ακόμα, το εδώ και το εκεί του «αμφίβια» θέτει εν αμφιβόλω την έμφυλη ταυτότητα. Τα λεγόμενα δύο φύλα και οι επιτελεστικοί τους ρόλοι είναι εξ αρχής υπονομευμένοι μέσα στο πεδίο μιας αμφίβιας καθημερινότητας. Ακόμα, μέσα σε μια ανθρωπολογία του «αμφίβια» αποσταθεροποιείται η πάγια πολιτική συγκρότηση των υποκειμένων βάσει της κοινωνικής τους θέσης ή της θέσης τους στο χώρο ως τουρίστες, νομάδες, μετανάστες...

ΤΟ ΤΕΡΑΣ «ΑΜΦΙΒΙΑ»

Η στεριανή και θαλάσσια ζωή, η ζωή του ζώου και αυτή της cyborg μηχανής, η ζωή του μετέωρου φύλου και της υβριδικής εθνικής, πολιτικής, γεωγραφικής ταυτότητας, σε έναν υπερβολικό βαθμό υβριδικότητας ανοίγουν το πεδίο για έρευνα: Το αμφι-υποκείμενο και οι συνθήκες παραγωγής και αναπαραγωγής της ζωής του εμπνέουν κάθε πρακτική προγραμματισμού και σχεδιασμού της καθημερινότητας, την οποία θα περιλάβει στην αρμοδιότητά του το μεταπτυχιακό πρόγραμμα για τον «Μεταβιομηχανικό Σχεδιασμό» της καθημερινής ζωής. Ο όρος «ΑΜΦΙΒΙΑ» χρησιμοποιείται σε αυτή τη μορφή, δίνοντας τη διπλή δυνατότητα να κατανοηθεί είτε ως προσαγόρευση των υπο έρευνα υποκειμένων (τα αμφίβια) είτε με τη χρήση του όρου στο θηλυκό γένος: η αμφίβια κατάσταση, η αμφίβια ζωή ή ακόμα απλώς: ΑΜΦΙΒΙΑ